

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 1386/2021
24.02.2022. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Бранислава Босиљковића, председника већа, Бранке Дражић и Данијеле Николић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., Општина ..., чији је пуномоћник Петар Недељковић адвокат из ..., против туженог „Uniqа neživotno osiguranje“ a.d.o. Београд, чији је пуномоћник Немања Алексић адвокат из ..., ради исплате, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 4412/20 од 01.10.2020. године, у седници већа одржаној 24.02.2022. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 4412/20 од 01.10.2020. године.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Београду П 12057/18 од 24.02.2020. године, ставом првим изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев да се обавезе тужени да тужиоцу на име накнаде из осигурања по полиси број ...-... од 11.08.2010. године, исплати износ од 21.948.000,00 динара са законском затезном каматом почев од 19.01.2010. године до коначне исплате. Ставом другим изреке, није дозвољено учешће трећег лица у својству умешача на страни туженог. Ставом трећим изреке, обавезан је тужилац да туженом на име трошкова парничног поступка исплати износ од 740.250,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж 4412/20 од 01.10.2020. године, ставом првим изреке, одбијена је као неоснована жалба тужиоца и потврђена пресуда Вишег суда у Београду П 12057/18 од 24.02.2020. године, у ставу првом и трећем изреке. Ставом другим изреке, одбијен је захтев тужиоца за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Против правноснажане пресуде донете у другом степену тужилац је благовремено, преко пуномоћника, поднео ревизију из свих законом прописаних разлога.

Испитујући побијану пресуду, у смислу члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ бр. 72/11...18/20), Врховни касациони суд је оценио да је ревизија тужиоца неоснована.

У спроведеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности. У поступку пред другостепеним судом није учињена ни битна повреда

поступка из члана 374. став 1. у вези члана 396. став 1. ЗПП јер је, супротно наводима ревизије, другостпени суд оценио битне жалбене наводе и навео разлоге које је узео у обзир по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је власник преносне опреме за снимање и видео продукцију коју је изнајмио Привредном друштву „ББ“ из ..., под условом да се опрема осигура. Наведено привредно друштво је, у корист тужиоца, са туженим уговорило осигурање изнајмљене опреме у хотелу „...“ у ..., по полиси број, ...-... од 11.08.2010. године, за период од 05.08.2010. до 05.08.2011. године, и за уговорену суму од 23.034.000,00 динара. Саставни део уговора представља списак опреме у коме је наведено 114 предмета, као и Општи и Посебни услови осигурања. Просторије у којима се налазила осигурана опрема обијене су 14. и 15.10.2010. године, када су нестали одређени технички уређаји. Тужилац је пријавио крађу полицији, без достављања списка несталих ствари и одштетног захтева, наводећи да је извршена у периоду од 14.10.2010. године до 19.10.2010. године. Полиција није извршила увиђај због битно измењеног стања лица места, али је након оперативних сазнања поднела кривичну пријаву надлежном тужилаштву против три малолетна лица за извршено кривично дело и од њих одузела одређену техничку робу која је враћена тужиоцу, о чему је издата потврда од 27.01.2011. године. На списку враћених предмета не налазе се уређаји и опрема који су осигурани по полиси туженог од 11.08.2010. године. Законски заступник привредног друштва - уговарача осигурања, ВВ, пријавио је крађу туженом телефоном 18.10.2010. године, у вечерњим сатима, а писану пријаву штете дана 22.10.2010. године, без списка несталих ствари, који није достављен ни уз одштетни захтев. Радник туженог је у присуству наведеног лица извршио увиђај 19.10.2010. године и на записнику констатовао његов навод да је приметио да је дошло до провале 17.10.2010. године, око 11,30 часова. Том приликом није извршена процена штете јер је списак нестале робе достављен туженом тек 10.11.2010. године. Тужени је одбио захтев тужиоца за исплату накнаде из осигурања јер тужилац није одговорио на три захтева туженог за доставу документације неопходне за утврђење узрока, обима и висине штете. Против тужиоца и законског заступника уговарача осигурања обустављен је истражни поступак због кривичног дела преваре у осигурању, покренут од стране „Дунав осигурања“ а.д.о., код кога је био осигуран део опреме тужиоца, због недостатка доказа. По тужби тужиоца против тог осигуравача у току је парница за накнаду штете по основу осигурања из истог догађаја.

Код овако утврђеног чињеничног стања, применом правила о терету доказивања из члана 231. став 2. Закона о облигационим односима, нижестепени судови су на основу чланова 897, 917, 918. и 919. Закона о облигационим односима, као и чланова 16. и 19. Општих услова за осигурање имовине туженог закључили да тужилац није доказао да је наступио осигурани случај, па су одбили тужбени захтев као неоснован.

По оцени Врховног касационог суда, побијаном пресудом је правилно примењено материјално право.

Одредбом члана 897. Закона о облигационим односима прописано је да се уговором о осигурању обавезује уговарач осигурања да плати одређени износ организацији за осигурање (осигуравач), а организација се обавезује да, ако се деси догађај који представља осигурани случај, исплати осигураннику или неком трећем лицу накнаду, односно уговорену своту или учини нешто друго. Уговор о осигурању је алеаторан уговор, јер обавеза осигуравача да исплати накнаду односно уговорену своту новца настаје тек ако се догоди осигурани случај, а тај осигурани случај може да буде

само неки догађај који је био неизвестан у тренутку закључења уговора о осигурању (члан 898. ЗОО). Према одредбама чланова 907. - 918. ЗОО, обавезе осигураника, односно осигуравача осигурања су да пријави осигуравачу приликом закључења уговора све околности које су од значаја за оцену ризика, плаћање премије, обавештавање осигуравача о свакој промени околности која може бити од значаја за оцену ризика, као и обавештавање о наступању осигураног случаја, док је према члану 919. ЗОО обавеза осигуравача да кад се деси осигурани случај исплати накнаду или своту одређену уговором у уговореном року. Код осигурања имовине, осигураник је дужан да предузме све прописане, уговорене или остале потребне мере да се спречи наступање осигураног случаја, односно ограничи његове последице (члан 926. ЗОО).

Општим условима за осигурање имовине туженог, у члану 16. су прописане обавезе осигураника када настане осигурани случај, између осталог и обавеза да у случају крађе догађај одмах пријави надлежном органу МУП-а и наведе које су ствари уништене или оштећене, односно нестале, као и да одмах, односно кад то прилике дозвољавају, поднесе осигуравачу попис уништених, односно оштећених ствари, уз приближну назнаку њихове вредности (став 1. тачка 4 и 5), а у члану 19. дужност осигуравача да након пријема пријаве о насталом осигураном случају, одмах а најкасније у року од три дана, приступи утврђивању и процени штете, да штету утврђују и процењују заједно осигураник и осигуравач односно њихови овлашћени представници, уз могућност ангажовања вештака уколико између њих дође до неслагања. Посебним условима туженог за комбиновано осигурање покретне технике (члан 3), као један од ризика осигурања – осигурани случај, предвиђен је и нестанак или оштећење ствари у извршењу или покушају провалне крађе или разбојништва.

У конкретном случају, странке су биле у уговорном односу по основу уговора о осигурању, тако што је у корист тужиоца - осигураника уговорено осигурање његове имовине од стране туженог - осигуравача, између осталог и у случају крађе. Међутим, осигуравач је дужан да накнади штету само ако наступи ризик који је уговорен, па се код ове врсте осигурања настанак штете и њена висина у парничном поступку морају доказивати, и ако из утврђених чињеница буде произилазила обавеза осигуравача на исплату штете он ће бити обавезан да ту штету и накнади.

По становишту ревизијског суда, супротно наводима ревизије, тужилац није доказао постојање и обим штете која је покривена осигурањем, па је тужбени захтев правилно одбијен. Наиме, на основу свих утврђених чињеница и околности случаја, а нарочито имајући у виду недоследности у наводима тужиоца у погледу времена када се догодила крађа, да полиција није вршила увиђај нити јој је достављен списак несталих ствари а туженом је списак достављен након две недеље од подношења пријаве, при чему није поступљено у складу са обавезама наложеним записником о увиђају и процени штете туженог од 19.10.2010. године и одредбама члана 19. Општих услова осигурања, као и да се покретне ствари које су одузете од малолетних лица против којих је вођен кривични поступак због крађе не налазе на списку осигуране опреме, не произилази закључак да су и осигуране ствари нестале крађом и да је тужилац услед тога претрпео штету.

Нису основани наводи ревизије којима се оспорава правилност утврђених одлучних чињеница у погледу постојања и обима штете, јер се према одредби члана 407. став 2. ЗПП ревизија не може изјавити због погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања, а неосновано ревидент истиче и да побијаном пресудом нису оцењени наводи жалбе јер је другостепени суд дао разлоге о битним жалбеним

наводима и наводима који су узети у обзир по службеној дужности, сагласно члану 396. став 1. ЗПП, па је другостепена пресуда образложена довољним и правилним разлозима, које прихвата и ревизијски суд. Суштина ревизијских навода о погрешној примени материјалног права своди се на тврдње да се не могу применити услови осигурања туженог с обзиром да је уговор о осигурању закључен потписивањем полисе са унапред утврђеним садржајем, па је таква одредба у полиси без правне важности, као и да не може изгубити право на накнаду осигурања ако после осигураног случаја уговарач није извршио неку од прописаних или уговорених обавеза, јер су такве одредбе уговора ништаве, сходно члану 918. ЗОО. Ови наводи ревизије су неосновани, јер је законски заступник уговарача осигурања саслушан као сведок изјавио да му је тужени нудио да преузме Опште и Посебне услове осигурања, али да он то није учинио. Осим тога, оспореном пресудом није повређена ни одредба члана 918. ЗОО која прописује да су ништаве одредбе уговора које предвиђају губитак права на накнаду или своту осигурања, ако осигураник после наступања осигураног случаја не изврши неку од прописаних или уговорених обавеза. Ово из разлога што је правилно оцењено да се закључак о неоснованости тужбеног захтева не заснива на одредби члана 16. став 3. Општих услова за осигурање имовине туженог која предвиђа губитак права из осигурања у таквим ситуацијама, већ на правилној оцени да је за основаност захтева за исплату осигуране суме код осигурања имовине нужно доказати настанак и висину штете, што тужилац није доказао.

Како се наводима ревизије не доводи у сумњу правилност и законитост побијане другостепене пресуде, иста је оцењена неоснованом, па је одлучено као у изреци применом члана 414. став 1. ЗПП.

**Председник већа – судија
Бранислав Босиљковић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић